

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ ВРАНЦІ.

Редакція й Адміністрація:
Львів, РИНОН Ч. 12. П. ПОВ.
Телефон Редакції 248-48
Телефон Адміністрації 228-41
Телефон Друкарні 228-26
Адреса для телегр.: Діло Львів
Коато: П. К. О. Львів 504.000.
"Валку Чеських Легов.
Прага, "Діло".
Рукосписи не звертаємо.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
місячно (з книжкою) . 5.00 зол
чвертьрічно 15.00 "
піврічно 30.00 "
річно 60.00 "
В АМЕРИЦІ 1.50 ДОЛ. У ЧЕ.
ХОСЛОВАЧИНІ 30 КОР. Ч.
У ВСІХ ІН. КРАЯХ 7.50 ЗОЛ. П.
ОДИН ПРИМІРНИК 20 СОТ.

ВСІ ТОЧНІ ПЕРЕДПЛАТНИКИ ДІСТАЮТЬ ЩОМІСЯЦЯ БЕЗПЛАТНО
КНИЖКУ Б-НИ "ДІЛА" В ОБЄМІ 10-15 АРКУШІВ ДРУКУ.

ПАЛЬТА ориг.нальні **ФАБРИКА** **Рот і Рудерфер**
англійські **О Д Я Г І В** Львів, Леґіонів 3/1. (над кіном Палас)

Конфіскація „Діла“.

Вчорашнє (228) число „Діла“ підпало конфіскації: 1) за висчислення вістої і статей „Діла“, що підпало конфіскації в числі з 13. ц. м.; 2) за вістку про привітання міністра Закарпатської України в Ужгороді; 3) за вістку про чесько-мадярський кордон на Словаччині; 4) за вістку про завдання уряду Закарпатської України; 5) за передову статтю про домагання забезпечити життя і майна; 6) за статтю про подати мадярів у 1914. р. у Повітні; 7) за вістку про політику Німеччини в Чехословаччині; 8) за вістку про домагання Мадярщини у справі

Закарпаття і становище Німеччини та Італії; 9) за опис протиукраїнської демонстрації єврейської молоді у Львові; 10) за становище Данцігу і 11) за вістку про інтервенцію української делегації у справі протиукраїнських нападів у Львові. Цензура повідомила про конфіскацію „Діла“ дуже пізно, так, що другий наклад можна було видрукувати щойно в п'ятницю рано. Наші читачі дістали цим разом „Діло“ з білими плямами аж на сімох сторінках та з великим опізненням, знову не з нашої вини.

БАЛЬЗАК

Утрачені ілюзії

ПОВІСТЬ У 2 ТОМАХ

Кар'єра і трагедія талановитого журналіста. Париж газет, видавців, великосвітських салонів, лхварів і мистців перед 100 роками. Театр і його куліси. Інтриги, гроші, слава і пориви ідеалістів.

ЦІНА 4.— ЗОЛ. ЗА 2 ТОМИ.

Дістанете у Видавництві „Діло“, Львів, Ринок 10, або у всіх книгарнях краю.

Уряд Закарпатської України обняв урядування.

НАТ ПОВІДОМЛЯЄ З ПРАГИ: З УЖГОРОДУ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, ЩО В ЧЕТВЕР ПЕРЕД ПОЛДНЕМ АВТОНОМІЧНИЙ УРЯД ЗАКАР-

ПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ СВЯТОЧНО ПЕРЕБРАВ ВЛАДУ.

Закарпатська Україна вже вирішила форму своєї державності.

„Фейхштер Беобахтер“ з 11. ц. м. пише: Як у Словаччині так і на Закарпатській Україні положення вияснилося настільки, що нема ніяких поважніших ріжниць думок щодо зазначених питань про державну форму. Обі кра-

їни вирішили зберегти державну злуку з чеськими областями; всі інші дачини відкидають. Майбутня Чехо-Словаччина буде зорганізована на федералістичній основі.

Мадярські диверсанти вдираються на Закарпатську Україну.

Від двох днів появлялись у польській пресі вістки про повстанчий рух серед мадярської молоді на Закарпатській Україні.

Тимчасовий НАТ повідомляє на основі чеських джерел, що інциденти на Закарпатті викликали мадярські диверсанти, на яких під командою старшин мадярської армії, озброєні у зброю німецького

походження; вони вдерлись на Закарпаття з мадярської території.

МАДЯР. ДИВЕРСАНТСЬКІ ВАТАГИ РОЗБИТІ.

Як подають чеські та словацькі радіостанції, військо розбило мадярські диверсантські ватаги на Закарпатті; кільканацятьох мадярів згинувло, чимало ранено. Кількох мадярських старшин розстріляли на основі присуду польового суду.

Німеччина зрезигнувала з плевбиситу у Судетах.

СТРИЧА МІН. ХВАЛЬКОВСЬКОГО З ГІТЛЕРОМ.

Чесько-словацький міністр закордонних справ Хвальковський переговорював у четвер з міні. Рібентропом. Розмова була дуже приватна; у ній заторкнено справу плевбиситу у Судетах. Обидва міністри погодили-

ЧЕСЬКО-НІМЕЦЬКЕ ЗБЛИЖЕННЯ.

У четвер вечором виїхав міні. Хвальковський у товаристві посла Машного до Берхтесгаден. У п'ятницю рано прийняв його на аудієнції Гітлер. До Берхтесгадену приїде незабаром також міні. Рібентроп.

Німецькі кола підкреслюють, що візиту міні. Хвальковського зацікавляли чехи, щоб висвітлити деякі питання, що повстали внаслідок нового положення Чехо-Словаччини.

Цей крок чеського уряду вважає преса поважним поступом у чесько-німецькому зближенні.

Чесько-німецький кордон усталить обидва країни між собою, резигнувши з плевбиситу.

В кілох годни пізніше рішення не затвердила міжнародна конференція амбасадорів у Берліні та видала про це офіційний комунікат.

Кардинал Інніцер уступить?

„Експрес Національ Цайтунг“ подає повідомлення, немовби кард. Інніцер мав усту-

пити: на його місце прийшов би ігумен абатства Клястернаубург, Лінда

Замість передової.

ПСАЛОМ П'ЯТДЕСЯТИЙ.

Помилуй мя, Боже, по величій милості твоєї і по множеству щедрот Твоїх, очисти беззаконіє мое.

Найпаче омий мя от беззаконія моего і от гріха моего очисти мя.

Яко беззаконіє мое аз знаю: і гріх мой предомною єсть вину.

Тебї единому согрших і лукавое пред Тобою сотворих, яко да оправдишися во словесах твоїх і побдиши, внигда судитися Ти.

Се бо в беззаконїих зачат єсмь і в грїсїх роди мя мати моя.

Се бо істину возлюбил єси: безвістная і тайная премудрости Твоея явил ми єси.

Окропиши мя іссопом і очинуся, омиеши мя і паче сніга убїлюся.

Слуху моему даси радість і веселїє, возрадуються кости смиреннїя.

Отвори лице Твое от грїх моїх і вся беззаконїя моя очисти.

Серце чисто созижди во мнї, Боже, і дух прав обнови в утробї моеї.

Не отвержан мене от лица Твоего і Духа Твоего святого не отїми от мене.

Воздаждь ми радість спасенїя Твоего і духом владичїим утверди мя.

Научу беззаконїя твоя Твоїм, і нечестивїи к Тебї обратятся.

Ізбави мя от кровїи, Боже, Боже спасенїя моего; возрадується язык мой правдї Твоеї.

Господи, устїи мої отверзеши і уста моя возвістять хвалу Твою.

Яко аще би восхотїла єся жертви, дал бих убо: всесожеженїя не благоволиши.

Жертва Богу дух сокрушен; сердца сокрушенїя і смиренїя Бог не уничижи.

Ублажи, Господи, благоволенїем Твоїм Сїона і да созиждуться стїни єрусалимскїя.

Тогда благоволиши жертву правди, возношенїє і всесожегаемая, тогда возложать на олтарь Твой тїлца.

Боротьбу з неписьменністю може й повинен вести увесь нарід, усе зорганізоване громадянство під проводом своєї духовної матері „Просвіти“. Її філій і читальень. З цією метою видала „Просвіта“ дуже цікавий буквар із читанкою „ДО СОНЦЯ“, що коштує всього 50 сотників.

Чи Ви
вже
маєте
???

КАЛЕНДАР-АЛЬМАНАХ

„КРИНИЦЯ”

на 1939 рік.

Мала настільна книга кожного інтелектуала у його праці. Преподатній запис - велика інформаційна частина. 200 стр. друку.

НОВИНА! Замість дотеперішнього календарію має цього річ „Криниця” Календар-термінар тижневий записник такий потрібний кожному у його званні.

ЦІНА тільки 1-30 злот.

Замовляйте: Видавництво „ДІЛО”, Львів, Ринок 10.

Купуйте у всіх книгарнях і провадців часописів.

Чи Ви
вже
маєте
???

Неполітичний стиль у політиці.

(З приводу останніх подій у Львові)

Безперечно, існує політичний зв'язок між останніми подіями у Львові і тим, що діється по той бік Карпат. Політичні зміни знаку „Слова Народового” й „Л. К. Ц.” відповідають просто: демонструє проти нас і ми реагуємо. В польській державі може бути лише одна закордонна політика, та, що відповідає інтересам польського народу. Львівські протималярські демонстрації — це демонстрації проти спільної польсько-малоруської границі, отже саме проти одного з канонів польської закордонної політики. На це прийшла польська реакція. І — баста.

Ми навели у найпристойнішій формі те, що вичитали перед двома днями у „Слові Народового”. Навели ми думку, яка зпоміж польських голосів видається найповажнішою, „найглибшою”. Здається, що вона буде політично-дипломатичною „грубою Бертою”, якою польська пропаганда обстрілюватиме немців для себе чужі голоси. Здається теж, що ця думка стане однією з польських інтерпретацій, як справді треба розуміти „нормалізацію”, себто польсько-українську іділю.

Не підіймаємо дискусії в цій площині. Вона безвиглядна. Зрештою, ми певні, що нема поляка, який у душі признає би, що ця формула вповні розв'язує справу. Нам припадково відомі польські голоси — від найвищих польських церковних достоїнств через високих адміністративних урядовців аж до голосів з вулиці включно, які кажуть, що є „дуже зле”, що штубацька реакція єврейської молоді і львівського шумовиння впливає польсько-українські взаємини у ще темніший сальний кут. Отож не політична польська реакція на політичну українську демонстрацію, навіть не зумисне роблення труднощів теперішньому режимові єврейської вулиці, яка ажиться раз жидівського, то знову українського тарана, щоб бити ним у режим, і навіть не виявляється, що в польському Львові сміє поводитися на вулиці українська юрба — вияснює останній примітивний, тупий польський відрух на вияв української національної єдності зі змаганнями на Закарпатті. Цей відрух польської вулиці пояснюємо військовим стилем розв'язування української справи, що сьогодні панує в польській політичній думці.

Дискутуємо поважно. Не хочемо нікого дражити, ані кинути собі з річей болючих. Ми свідомі труднощів, з якими доводиться про ці справи прилюдно говорити. Щоденні білі плями на сторінках „Діла” доводять сказане наглядно. Однак такі поспробуємо дискусію підняти саме в цій площині — в імі поваги справи, для кожного ясної.

Що ж це „військовий стиль” розв'язки політичного питання? Цей стиль не знає терпеливості і вибачливості, він не має зрозуміння до складних явищ громадської еволюції. Він розуміє, що є перешкоди, але каже їх ломити, а не усувати. Кожен спротив — згідно з тим — вимагає негайної реакції, атаку, викликання остраху і переполоху в противника. Цей стиль не розуміє значення чинників, яким є час. Навпаки — для військового поспіху час може бути найбільшим ворогом. Цей стиль вважає теж, що противник не має та навіть не може мати власної душі, власних змагань, ідеалів. Почуття справедливості і вичуття чужого душевного стану лише демобілізує власні ряди, а до цього не варто за ніку ціну допустити. З цього висновок, що легковаження, поменшення і пониження вартості противника — не важко, чи воно відповідає справжньому стану, чи ні — є елементами „військового стилю”. Карна експедиція, палка, несправданий налет, застрашення, бажання знівечити якийсь спротив без огляду на наслідки, нестача аналізу мотивів спротиву — це все признаки військового стилю в розв'язці якогось суспільного пи-

тання. Європейська політика супроти кольорових народів спіралася на цьому підході до суспільних явищ завойованих народів. Військовий стиль — це теж стиль окупації, засіб правління в неспокійних часах, примета самооборони правлячого режиму, що муляє спиратися на багнетях.

Не хочемо, щоб читачі підозрівали нас, що перебільшуємо. Окреслюючи анімація військового стилю у розв'язці політичних питань, ми хочемо вилловити те, що для цього стилю в такій розв'язці типічне. Означе тим ми не кажемо, що його прикладають у наших умовах на практиці в 100 прц. у якомусь згорі означеному виді, шпр. у колоніальному. Та проте стверджуємо, що елементи польської національної політики на нашій території не мають прикмет звичайного, політичного стилю, лише, що вони підходять ближче до військового. Стверджуємо далі, що під впливом різних чинників, яких не будемо аналізувати, як польської історичної традиції, як власного комплексу меншості (що в поляків на нашій території перейшов у хворобливий стан ненависті до всього, що українське й остраху перед українською динамікою), під впливом виховання на Єврейських традиціях, як власного соціального та економічного умовинах нашої території і т. п., отже під впливом тих усіх чинників військового стилю витворив спеціальну реакцію польського громадянства і польських місцевих чинників на українські суспільні спонуки. Тією спеціальною реакцією є погляд, що різкою чи каменем і навіть дошкульнішою негайною карою можна українську масу застрашити, адержати її творчий розмах, „вбити” в її душі власний український сентимент, зате влопочити чужий. Кара за невизнання державного прапора, вартість праці за зміну обряду, наказ співати української молоді польську патріотичну пісню, покладення підпису українського громадянина під польську відозву без його відома — це такі самі прикмети цього стилю і підходу до розв'язки української справи, як биття шиб і українських установах у Золочеві у відпаду за смерть поліційного агента, як пацифікація села за невизнання підпал, як врешті протиукраїнські вуличні демонстрації останніх днів у Львові за вияв найсвятіших почуттів української єдності і духової ладності з далеким рідним змаганням. Парадокс? Ні! Це все приклади на неполітичний підхід до глибоко політичних питань. Це змагання перешкоди обійти, обдурити, застрашити, вибити каменем чи палкою, це нерозуміння чужого ду-

шевного стану, якого процес є виходи у всіх людей і народів об'єктивно один і той сам, де український імпер там, де треба обережності, лабораторійної методики, де врешті легкодушного нівечення одним грубим, сліпим ударом політичної, скажімо, коронкової роботи цілком десятиліть. Словом — це примітивний, тупий і виставний підхід до справ, які вимагають високої культури і такту, субтелної взаємності в об'єктивному аж до самовідречення.

Ось і тут наша відповідь, де бачимо жаль поміж львівськими шибми та українським Закарпаттям. Закордонно-політична компетенція ніколи ніде не сміє бути проявлена української проблемі в політичному виді — найшла свій відповідник у становленні львівської вулиці: ми не можемо бути нікого вияву українських почуттів, до якого можна допустити в Польщі. Примітивізм закордонно-політичної компетенції зрівнявся з примітивізмом внутрішньо-політичної реакції.

Ми далекі від того, щоб радити цим виставленням. Воно нікого так не трівожить, як не себто людей, які хотіли робити політику, але радийби, колиб хтось її робив. Все одно, чи добуру чи злу, але політику. Тимчасом ми виставлення права самовизначення захарпатської українців, ані заперечення нам права, щоб ми у Львові мали вищі людські почуття єдності і спільності — не є політикою. Це створення стану, в якому ділає все, лише не розум. Це погляд, що українську політичну думку, український національний сентимент можна застрашити, спримітивізувати, що той сентимент з українців підліший, ніж в інших народів. Це врешті погляд, що з українців можна цей сентимент просто „вбити”, що з них можна убити якийсь політичний стан засобами соціальними, механічними. Цей погляд опанував польське громадянство, створив психозу, віддається все, та яка перешкоджає налагодженню політичних відносин на нашій землі. Оби громадянства вичувують, що котяться у яку безодню, штовхаючи себе взаємно, а оба тілі безодні бояться. Однак стрим може дати лише громадянство польське, яке має державні парат у своїх руках, отже й ініціативу у своїй політиці.

Безперечно, цей неполітичний „стиль” у політиці має свої кожноденні небезпеки. Ми не будемо ними грати. Це задне: Останні десятиліття неполітичних, негайних, як ми казали „військових” спроб позбутися української питання як політичного, ці небезпеки відомі: вони показували стихію. Стихія є якимось елементом налагодження життя між народами. Для нас такий елемент небажаний. Може бути що останні єврейські демонстрації і до польському боці викликають протестів. Коли це сталось, то виявився бодрі один христі демонстрації були менше безглузді.

В. К.

Біжучі рахунки,
безготівкові розплати (чеки й перекази),
вклади (звичайні, вікульовані, а vista а золоті),
дрібна ощадність,
скуповування цінних паперів

ПРОМ-БАНК

Львів, Гродзівських 1. і 2.
Тел. 292-15 і 200-15.

Інкасо, домілія, експорт акцій,
Інкасо рат підписат,
Оборотний кредит,
Організування промисл підприємств

У трикутнику трьох республік
стрінулися війська трьох держав.

Польські війська займали вже останню смугу Закарпатського Шляська. В місці, де стикаються кордони трьох держав: Німеччини, Чехії та Польщі, недалеко на північний захід від Богумина, стрінулися відділи трьох армій. Це місце можна називати „трикутником трьох рес-

публік”, доки не рішать про державну деліність території Моравської Остравської Фридки.

У хвилях стріли, три армії віддали свої військові почести.

Після зірвання переговорів у Комарні.

„Ми вірили, що у спокійній атмосфері дійдемо до позитивних вислідів. На жаль, ми завдали, бо в часі переговорів виринули надто великі розходження. Дуже лике зражіння викликало м. і. те, що чеська армія, про яку говорено, що її саме демобілізують, не є адемобілізована і що з 20-ти покланних річків 18 все ще стоять під зброєю. Переговори зірвані“.

Такими словами мадярський міністр закордонних справ Кня розпрощався 13 ц. м. по полудні з мировою конференцією у Комарні та негайно після того відїхав з іншими членами мадярської делегації до Будапешту.

Щі „надто великі розходження“ на конференції у Комарні відноситься формально до справи викреслення нових границь між Чесько-Словацько-Українською Федеративною Державою та Мадярщиною, а фактично, по суті справи, але про те, чи Мадярщина має поширитись коштом Словацьчини та Закарпатської України аж по Карпати, чи ні. Беручи справу в такий площині, розбиття конференції в Комарні не є ніякою сенсаційною несподіванкою.

Тепер виринає трівожне питання: що статиметься далі? Чи виймаються в цю, здається, безвильну ситуацію сусіди, щоб ще раз звести до спільного конференційного стола делегації Будапешту та Праги, чи може обмиють по пилатиськи руки та займають становище обсерваторів? Думаємо, що саме в моменті, коли ці ряди пишемо, міжнародні сили, заінтересовані в мирній поладі конфлікту, докладають усіх сил, щоб не допустити до війни. У підніжжя Карпат зосереджується за багато міжнародних інтересів, щоб великі європейські держави могли байдуже ставитись до нової воєнної загрози в центральній Європі. А така загроза тепер дійсно застинувала.

ПАТ повідомляє з місця невдалої конференції, тобто в Комарні, що над мадярським кордоном збираються численні чеські збройні сили; треба надїятись, що мадярський уряд, одночасно з відкликом до чотирьох держав, поробить відповідні військові заходи. Ті чотири держави, до яких Мадярщина хоче відкликатись в останній хвилині, це очевидно: Німеччина, Італія, Франція та Англія, які на міхневській конференції передбачили тримісячний речинсь за безпосередніх переговорів між Мадярщиною та б.

Чехословацькою та які заповіли нову конференцію чотирьох на випадок, що з тих переговорів не вийшло нічого путнього. Отже мадярський відклик мав би бути виправданням можливого воєнного виступу перед упливом тримісячного речиння. Вістка „І. К. II.“ про те, що вже чути гук гармат з мадярсько-закарпатського кордону в аівставленні з повідомленням ПАТ-а, може бути хіба наслідком перецуденого слуху.

Мабуть найживіше буде посередничити чи вже інтервеніє в загрозилий конфлікті між Прагою та Будапештом уряд Німеччини. Саме в Берліні перебуває тепер міністр закордонних справ чесько-словацько-української федерації Хвалковський, а нині їде туди ще й міністр Словацьчини Дурчанський. Вони мають бути прийняті канцлером Гітлером. Від розмов, які Хвалковський веде в Берліні, можна надїятись — повідомляє ПАТ — здійснення далекогосяглого порозуміння, вислід якого очевидно може заважити також у конфлікті з Мадярщиною. Не виключає, що чотири держави, поставлені перед загрозою нової війни, дадуть почин до передбаченої в Мінхені конференції своїх відпоручників при участі делегатів безпосередньо заінтересованих сторін вже в найближчих днях. Досвід з останніх тижнів дав би такий конференції багатий матеріал до обговорення усіх питань, про які нині йде завзята дискусія не тільки в політичних колах, не тільки в пресі, але також в етері.

Тому, не зважаючи на всі алярми та на побрязкування зброєю, не треба тратити надїї, що всетаки найдеється спосіб мирним способом устійнити нові мадярські кордони, очевидно — не по лінії максималізму та не на верхах Карпат, а згідно з етнографічною засадою. Ніхто чейже не хотів би, щоб розчарування, яке переживають чехи до своїх західних союзників, опанувало також інші народи триєдиної держави, створюючи в Середній Європі нові міліони невдоволених, огірчених та готових на все громадян.

Не може бути також сумніву, що уряд Закарпатської України та його відпоручники, які переговорюють у справі державних розмежувань, навіть після зірвання конференції в Комарні займають становище, гідне переломового історичного моменту.

ризах тих, що накреслюють шляхи українській політичній думці. На сторінках „Діла“ ми творимо політику і подекуди перед історією відповідаємо за вислід української політики. Це не пуста чванькуватість чи мегальоманія: це завдання „Діла“ і людей, які в кожному часі стоять у його проводі, тісно звязане з кількадесятлітньою традицією нашого часопису та з тією його ролею в українському політичному житті, що її воно вже відіграло і яку мусить надалі відгравати. Можливо, що на його місці прийде якийсь інший чинник, вирішний для напрямних української політичної думки і метод практичного її здійснення. Покищо цей обов'язок — поруч із честю — великий тигар спочиває на „Ділі“. „Діло“ є органом міродайним для української прилюдної думки навіть тоді, коли кидає гасла непопулярні, коли стрічається з неприхильністю окремих читачів, які не знаходять у становищі „Діла“ повного відзеркалення своїх настроїв і тих думок, які є вислідом їх бажань. І ми свідомі, що інколи треба кількох днів, тижнів чи може досади літ, щоб признати слушною думку, яка колись не находила негайного загального признання. Але воно не може бути перешкодою, щоб ту думку висловити з цілою щирістю, без ніяких серпанків. Очевидно, що будуть помилки, бо не помиляються тільки ті, які нічого не роблять.

У підході до актуальних справ, які всіх нас заворушили, „Діло“ висловило може деякі думки і погляди, які не знайшли оплесків на українській вулиці, але не зробило ніяких помилок. З найбільшим вдовolenням стверджуємо, що з краю і закордоном дістаємо признання за таке українське становище, яке в реальній внутрішньо-українській та міжнародній дійсності було покищо — йдучи по лінії українських інтересів єдино можливе, для нас можливо найкраще. Становище, що його зайняло „Діло“, стало становищем усіх українців у всьому світі.

Кажемо це нині не для самохвальби, не для задовольнення пустої амбіції. Порухнемо що справу тільки тому, бо напевне подібні випадки будуть ще повторюватись. Без ніякого сорому признаємося, що чували ми в останніх днях від деяких наших земляків деякі застереження щодо способу, в який „Діло“ формулувало своє становище: чи то до справи актуальної розв'язки закарпатської проблеми, чи до новоствореного закарпатського уряду, того становища, яке нашло швидко потім апробату у дійсності. І не виключаємо, що подібна колізія між настроями широкої української вулиці і становищем „Діла“ може прийти колись знову. Не тільки цього не виключаємо, але напевне це припускаємо. Бо ми не тягнемось за настроями вулиці і на настроениях вулиці не робимо ніяких інтересів. Служимо справі, а не кишені. І як довго матимемо змогу їй служити, будемо їй служити — без огляду на торговельний інтерес Видавництва. Бо інтересом видавців „Діла“ є добро української справи, таке добро, як його розуміє українська політична рація. І тому нема у нас місця для тромтадратії, нема місця для таких шумних фраз, поза якими — крім сентименту і калькуляції робити на сентименті земляків гешефт — нема більше нічого.

Ік.

Служимо справі, а не кишені.

Останні дні надзвичайно повчальні: вони зацікавили, наслідки українська політична думка як зріла та в чому є ще в ній прогалини й недоліки. Вона вказала теж проречисто, що серед тих подій, які з дня на день витворюють нову ситуацію, треба вжити орієнтуватись і займати становище незалежно від своїх симпатій чи антипатій, незалежно теж від становища, яке могло бути правильне вчора, а яке анахронічне сьогодні. Ми переконалися теж, що реальна політика не завжди на 100 відсотків покривається ідеалами: бо ідеал завжди безкомпромісний, ідеалу не можна поменшувати ані побільшувати, ідеал сам собою — це щось святе, що не підлягає дискусії, а політика не є політикою, коли не розглядає в географію і математикою та всіми іншими чинниками, які складаються на дійсність.

І в отих недавніх днях, які зрештою ще не минули, український світ поділився на два табори. Хоч вони були веднані тою спільною думкою і тим спільним почуванням, що являлося нарід, проте одні з нас реагували більше почуваннями, інші знову — розумовою рефлексією. Такий поділ — найбільш природний і зрозумілий, обидва табори повинні себе взаємно розуміти і шанувати. Тільки роля обидвох тих таборів інша, різня: одні роблять настрої, інші роблять діла. Трагедією був би той стихійний поділ, який, ніким неінспірований поділ тоді, коли ті обидві групи рідного громадянства взаємно шкодили собі, коли би вірили у взаємну ширість і добру волю та взаємно себе не допівнали. І тому ми не маємо ніякого жалю до тих наших земляків, які так далеко піддавалися почуванням, що го- лосили не слухати аргументів розуму, але й не могли зрозуміти для їхнього ідеалізму, що в дійсності це безпосередній формальний. Як би просто історичної вартості треба ствердити, що в отій найбільш для нас усіх актуальній справі настрої піддавалися розумові і призна-

ли його першенство. І при реальних наслідках того, що діється на самому Закарпатті, і того, що чуємо в закордонних українських авдіціях, і загальній українській оцінці закарпатських подій у краю — переміг розумовий підхід.

Ми, „Діло“, представляємо той табор, який своєю місією вважає завжди і в кожній ситуації давати першенство розумові, як чинникові політики. Бо наше завдання — стояти у перших

Комуністична партія Чехословацьчини пристосовується до нових умовин.

ЛЮДОВИЙ ФРОНТ ТА ОБОРОНА ДЕМОКРАТІЇ.

Як подіє АТЕ, компартія Чехословацьчини дістала від Комінтерну інструкції як пристосуватись до нових умовин.

Вона має опанувати суспільні організації, виступаючи як оборонця загальних демократичних засад. Ця акція має їти у двох напрямках. Перше їх завдання — це опанувати професійні союзи та створити спільний робітничий блок, яким будуть кермувати агенти Комінтерну. Друге, немешне важке завдання комуністичних чинників — це змонтування демократичних партій людського фронту. Тому теж Комінтерн наказує осноувати т. зв. „комітети

об'єднання демократії“ у всіх містах Чехословацьчини. Такі комітети заклали вже у Празі та Братиславі. По думці нових інструкцій компартія Чехословацьчини ліквідує свої легальні організації. Комуністи перестали теж видавати свої пресові органи „Руде Право“ і „Роте Фане“. На місці комуністичного урядового органу видаватимуть новий щоденник „Вельт ам Морген“, що його редагуватиме редакційний склад комуністичних щоденників. „Вельт ам Морген“ має лиш на зоні створювати вражіння незалежного демократичного органу. В дійсності буде це новий орган Комінтерну у Празі

Франція не буде мати амбасадора у Барселоні.

У зв'язку з нормалізацією франко-італійських взаємин сподіються, що амбасадором у Рьмі стане теперішній амбасадор у Берліні Понсе, — на його місце прийшов би з Москви Кульондр, на місце цього останнього — Лабон із Барселони. Барселонська амбасада зникла б без обсади.

Блюм на сторінках „Поліолера“ гостро поберує цей проект. Годі — мовляв — забирати з Барселони амбасадора і то саме в часі, коли обсаджується амбасаду при Киринали та висилається представника до Бургосу.

Що писало „Діл“ 50 років тому.

Вісник, 16 (4) жовтня 1997

ШКІЛЬНИЙ ВНЕСОК ПОСЛА РОМАНЧУКА

Шістнадцять комісія радила в дні 12, 13 і 14 над виведенням посла Романчука про замирення дуа-них іррелігійних шіфів, утилітарних секандацій та ге-нокаційних паралельно. Цей виведення був відомий до комісії ще 27-го червня і комісія мало як мала до того часу, щоб над ним радити, бо інших справ не було і цілий тиждень він збиралася зовсім.

«Справа вивести п. Романчука очевидно відомана і приїде або як по новім зібранні союму у січні під наряди, якщо до того часу ситуація супроти є-сіння іррелігійних вивисніться.»

ДОРОГИ ДЛЯ ВІЯСЬНА

„З Варшави повідомляють, що робітники міського старства візні звартає тепер велику увагу на зведення в Варшаві польським добрих доріг. Варшавські зрядники вноє тепер будувати чималою мережу доріг, що має злучити між собою стратегічні заміські Варшави і Седльці-Мазюки. Ця дорога ітима почне буд. в кінці будови спровадять людей аж в глибини Руги. Належало б до того будувати будуватися ще й інші важні для Польщі дороги.“

даючи мадярам взаємну якість задоволення
пропозиції.

Автор статті міркує над тим, чи ті за-
кі пропозиції є вислідом дипломатичних пре-
дущій школи пана Бенеша, чи теж може бути
вони наслідком якихсь обиднок або навіть, що
їх поробили якісь старі або нові протектори.
І автор переходить по черзі західноєвропейські
держави: Англію, Францію і Німеччину, а потім
Румунію, Югославію і Італію і доходить до
висновку, що ці одна з них не має інтересу
тому, щоб протиставитись спільній діяль-
ності малярській границі.

"Чи може українці — читаємо далі — викресали з себе тільки енергію і їм байдуже закарпатський Шемоні? Там усе повипадало українські елементи задля цієї справи, що шлях до незалежної України в ніякому випадку не веде через браку комінтерніанського багатію на захід Європи. А хто знає традиційну чеську поведінку у відношенні до Росії — так біда й в чехів — той знає, що значать записки, які дають українцям чехи, ті самі чехи, яких найбільшою мірою є розв'язання й найважливіше в загально-російському житті."

Автор твердить, що єдиним чинником багачити інтерес у тому, щоб не допустити до спільної польсько-мадярської границі, є Прага.

„Пан Едвард Бенеш, творець великого задуму Великої Чехословаччини, вже безславно з поїтиного горослава Європи. Але його злий дух живе ще в нестатності прасячих дипломатів. Як каламутить і бороздить. В них фікція зродилася в умі пана Бенеша, нащо і скерувалася ціла Європа. Тримайся ж від фікції, того двоокального твору Чехословаччини-Карпатурси — чеська дипломатія намагається далі каламутити Європу в середині Європи“.

Стаття кінчиться думкою, що Віллає хочє мира і тому, щоб той мир зберети, треба справу спільного польсько-мадярського народу вирішити позитивно. Вкінці така думка: «...чеським народом хочемо жати в приклад, як Підкарпатська Русь не має нічого спільного з інтересами чеського народу».

Польсько-мадярська чи польсько-чеська границя.

Виденське „Слово“ (ч. 282 з 13-го жовтня ц. р.) у телефонограмі з Варшави п. н. „Українці малопольськи о Русі Подкарпатській“ пише:

Преса принесла зі Львова вістки про великі українські демонстрації за автономією Підкарпатської Руси. У вістках про ті демонстрації багато перебільшення, особливо в тих, що їх колюпортують устни-

Крім перебігання вивчається теж
виразну тенденцію, бо є чинники, які радо-
скористали би в теперішню пору з якого-
небудь польське-українського конфлікту,
щоб знівелювати адекватну виборчу умову.

«Всі українці агітує з тим, що переміни, які відбуваються на терені Чехословаччини, повинні закінчитися автономією для Підкарпатської Русі, автономією, яку вони зрештою перебрешко називають „українською“. Жодні на Русі інші етнічні елементи не відігравали тієї самої або навіть важні-

шої роші. Це змагання наших українських
маніфестації за автономією для україн-
ських українців — це очевидно їхній
національний обов'язок. Натомість і
більшість поглядів української роші на
шу проблему, що з погляду всього
важливий раші має суттєве значення. І
чи Карпатами має у міжвоєнний
ходити польсько-мадярська грама, чи
посі польсько-чеська. — каже, що

«Становище українців, які живуть на сільному польсько-магдебурзькому кордоні, але хочемо, щоб зберегли свою землю у майбутній Маджарській державі, — це становище не тільки особисто, — це становище Остзейської держави по відношенню до Польського уряду не може пересуджувати справу такої жакетної закарпатської українців, яку ми палко переходу Росії в ім'я Маджарської держави, але внутрішнє питання, чи справа буде внутрішнім питанням мадзького уряду. Народною

Українська делегація у складі: през. д-ра К. Левницького, проф. д-ра І. Раковського та дир. О. Луцького інтерв'ювала вчора у городського старости Порембальського у справі протигукраїнських демонстрацій у Львові і прогнала охоро-

ни для українського населення. Староста Порембальський заявив, що видано всі зарядження для забезпечення спокою і прилюдної безпеки у Львові, так, що побоювання щодо дальших демонстрацій відпадають.

Восени стан на Закарпатській Україні
та на словацько-мадярським пограниччі?

ПАТ подає, що міністр Закарпатської України Паркинський оголосив учора у центральній, закарпатській окрузі, Мукачево, винятковий стан.

Крім цього видано постанову, щоб населення повітів Ужгороду, Берегово, Сєвлюш, Хуст і Тачово, до 24-ох годин видало всю зброю.

На малярсько-словацькій пограниччі

неспокійно. Польська преса подає сенсаційні вістки про повстання мадярів. Чехи забрали з приграничної округи мадярські полки, а кордон змінили чеськими військовими частинами. Приграничні міста потонули вчором у темряві, бо по словачській стороні вдали заборону світла.

— 0 —

Надящица звернула до 4-ох великодержав

ЗІ СВОЇМИ РЕВІНДИКАЦІЙНИМИ ДОМАГАННЯМИ СУПРОТИ СЛОВАЧЧИНІ І ЗАКАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ.

У четвер в 19-йй год. відбули обі делегації — мадярська та словацько-закарпатська у Комарні ще одно — 5-хвилинні засідання, на яким мін. Кані відчитав дуже гостру декларацію мадярського уряду, в якій між іншим кажеється: „Чеські контрпропозиції, доручені нам ніині рано, є такі далеко від наших домагань, що вони не дають о-снови для урегулювання конфлікту. Становище обох делегацій відділяє від себе ціла пропасть; ми переконані, що не зможемо усунути конфлікту. З цієї причини УРЯД МАДЯРЩИНИ ВВАЖАЄ ПЕРЕГОВОРИ ЗІРВАНИМИ ТА ЗВЕРТАЄТЬСЯ ДО 4-ОХ ВЕЛИКО-ДЕРЖАВ, ЩО РАДИЛИ У МІНХЕНІ, З ДОМАГАННЯМ ЗАСПОКОЄННЯ СВОІХ РЕВІНДИКАЦІЙНИХ ПРЕТЕН-СІЙ.“

На це відповів мін. Тісо, що приймає цю декларацію до відома.

ЗАЯВА МІНІСТРА КАПІ

ПАТ повідомляє: По зірванні переговорів, мадярська делегація відїхала до мадярського Комарна. Мадярське населення було дуже обурене постановою словацько-закарпатської делегації та виявило це демонстраціями на вулицях мадярського Комарна.

Мін. Канія з огірченням висловився про політику словацько-закарпатської делегації, яка — мовляв — протягла переговори та не хотіла зайняти рішучого становища. Погодоски про демобілізацію чеської армії неправдиві — з 20-ох покликаних річників 18 ще не демобілізовано.

3 Нового Комарна мадирська делегація вийшла негайно до Будапешту.

Відгук виступу Йорґи у румунській пресі.

Як подав ПАТ, більші румунські часописи передрукували статтю Йоргі, що про неї ми вчора згадували. «Неамуз Романеск», який помістив перший цю статтю, ще раз вернувся до справи Зекеріаша. Він допускає можливість, що ця автономічна держава відірветься від Че-

хо-Словаччини. Румунія не бажає собі незалежного Закарпаття та не може лишити румунської меншини на Закарпатті у фікційній державі, яка завтра може зайняти до Румунії воююче становище.

З польської преси.

тому залежить на тому, щоб ширити неспокій?

Під наголовком: „Кому залежить на тому, щоб ширити неспокій у середній Європі“ вмістила „Газета Польська“ (ч. 282 з 14-го жовтня ч. р.) статтю г. (М. С.) про питання спільної польсько-мадярської границі. Автор твердить, що така розв'язка справи, тобто створення спільної польсько-мадярської границі лежить не тільки в інтересі Польщі і Мадярщини, але й Румунії, Словаччини та Чехії. Щодо цих двох останніх, то вони дістануть би за те гарантію своїх нових кордонів від усіх сусідів, а саме:

Завдяки цьому, що в тих умовинах пере-
говори, які ведуться в Комарі, повинні
швидко дійти до кінця. Останні відомості,
що надійшли з того міста, свідчать, що в
Європі чиниться, як за всесуцільну змага-
ють до того, щоб ту єдину, правдиву і
розумну розважку утруднити або бодай
відняти. Цю акцію попередила повинь
чутко, що походять з дуже незвичайних
джерел, які покликуючись на якісь титанів
пресові голоси, намагаються змусити в
опінію світа, що то Франція, то Англія, то
знову Німеччина, Румунія чи Югославія
протестують категорично проти польсько-
мадярської угоди.

„Після такого обстрілу перепілизи при-
ходить раптом вістка, що представницьки

чеських інтересів, які беруть участь в переговорах у Комарні, взагалі відкинувши мажоритарні територіальні ревіндикації під-

Воевода Костек-Бернацький розпочинає наукову діяльність.

Варшава 12. жовтня.

Така вже, видно, пішла мода.

У недавній кореспонденції інформували ми про науково-культурницькі аспірації станіславського воєвідського уряду. Сьогодні можемо занотувати аналогічний факт в іншого терену, що вказує на деякі сучасні методи пригноблення регіоналізму у політні.

Довідаємося, що заходом Господарського інституту при „Товаристві Розвою Східних Земель“ відбулася 25. м. м. у Бересті над Бугом, в ініціативу польського воєводи Костека Бермацького в його приязні, конференція представників польських суспільних польських установ та організацій у справі заснування „Польського Товариства Прихильників Наук“. Конференція, якою проводив тамтешній куратор такія Петриковський, прийняла, зрозуміло, проєкт воєводи ентузіастично і вибрала вже навіть зловіж учасників членів статутної комісії під проводом б. сен. П. Олевінського. Організаційні збори тої чергової провінційальної „ака-

демії наук“ відбудуться — як нас інформують — у недалеку 16. ц. м. у Пінську, де й буде осідок майбутнього т-ва. Польська „академія“ буде зближена своєю організаційною структурою, аспіраціями і завданнями до станіславської. Б. сен. Олевінський має навіть виїхати до п. Мікетти в „Золотого Шляху“ у Станіславові по візирі...

Вістка про наукові зацікавлення популярного воєводи викликала у Варшаві зрозумілу сенсацію. Тут не без слушності зауважують, що п. Бермацький, якого донедавна уважали за вожак недержави, від кількох місяців виказує неабияку рухливість; дострував пішки в селянському одязі свою адміністрацію, відкривав недоступний польський ярмарок, відвідував Луцьк, де обговорював адміністраційно-меліорацийно-національні справи, тощо. Варшавські політичні метеорологи передбачують з того приводу, що аспірації польського воєводи переходять межі провінційальних амбіцій.

Гром.

100 зол. пожертвував Трамекур на відбудову знищеної церкви.

Варшава 13. жовтня.

Довідаємося, що люблінський воєвода Трамекур пожертвував 100 зол. на відбудову знищеної недавно православної церкви в містечку Шебрешині на Холмщині, переславши цю суму до магістрату того містечка.

Церква у Шебрешині, як „Діло“ вже писало, збудована в 1184. р., була „звиннена“ — за словами літопису — в Камені Межирічським воєводою віри руської Андрієм з Горки. Ще в 1721. р. греко-уніятський єпископ холмський та белзький — Левинський, візтуючи цю церкву, знайшов у ній багато золотих старовинних чаш та срібних риз, заборних опісля у 1739. р. „за винагородою“ до Відня.

Церкву цю — найстаріший архітектурний пам'ятник у цілій околиці, що була під охороною воєвідського консерваторського уряду

(практичної вартості не мала, бо 1) стара; 2) у Шебрешині — горстка православних) — почала нищити ще в квітні ц. р. юрба сфанатизованих латинників, як кажуть за намовою місцевого латинського ксьондза та інж. Валігурси (ІІ). В обороні історично-мистецького пам'ятника стали мужно — як „Діло“ своєчасно подавало — місцеві польські культурники — бібліофіл д-р Ключковський та адвокат Росінський — соціаліст.

Інтервенція обох польських інтелігентів, яких за це шумовиння називало зрадниками (І), видно, допомогла. Кажуть, що до Шебрешини виїде з Варшави спеціальна архівальна комісія з міністерства освіти, щоб допильнувати відбудову знищеного до тла старовинного даху церкви.

Фа-ський.

Організація арабського повстання у Палестині.

ТЕРОРИСТИЧНА АКЦІЯ.

Арабське повстання у Палестині росте на злі з дня на день. Підчас конференції повстанчих провідників у Наблосі, вибрали вони вождем повстання та поставили, що араби будуть боротися аж доки не досягнуть своєї мети. Організація опрацювала крім того 5-літній план боротьби та організації повстання. Вранці підлягають у першу чергу річниця 1915, 1916, 1917 і 1918. Рекрути складатимуть присягу на вірність національному арабському рухові. Для сфінансування повстанчої акції, оголосять населенню 1-річну мораторію та повідомлять про це банки. Також британська преса підтверджує, що палестинські повстанці володіють цілою Палестиною, за винятком укріплених жидівських колоній та місцевостей з британськими гарнізонами.

В четвер рано повстанці напали на фабрику папіросів на шляху Єрусалим—Гайфа, власність англійського торговельного підприємства, зтероризували сторожу та підпалили фабрику. Шкоди доходять до 20.000 фунтів.

Вночі на одній арабській плянтації витяли 2.000 помаранчевих дерев та на одній жидівській 8.000 помаранчевих дерев. Шосу з Акко до Сафесу повстанці у кількох місцях підмінували та вночі висадили у повітря.

Недалеко колонії Ресево дійшло до бою між арабськими терористами та поліцією. Згинули два поліцаї — жиди. Повстанці мусіли відступити.

В бою під Себроном зістріляли араби англійський військовий літак. Це вже другий британський літак, зістрілений у Палестині.

Висліди Окружних Виборчих Зборів.

Вчора, 13. ц. м. відбулися скрізь збори виборчих колегій, які устійнили листи кандидатів до союму. На терені Сх. Галичини устійнено такі кандидатури:

У львівському повіті: 1) б. посол Вагнер, 2) б. посол Мураш; 3) інж. Шварценберг.

Округа 61 (Тернопіль): 1) Вітохт Жиборський (різник); 2) Василь Боліх, різник; 3) Казимир Шари, урядовець.

Округа 62 (Золочів): 1) Йосиф Остафін, професор хайборської школи; 2) д-р Степан Білак, адвокат; 3) Володислав Госьківський; 4) Іван Мисюда.

Округа 73 (Сокаль): 1) Франц Гурський, поляр; 2) Роман Перфецький, адвокат; 3) Карло Саклер, учитель; 4) Юліан Шунар, адвокат.

Округа 76 (Самбір): 1) Едвард Екерт, учит. гімн; 2) Іларіо Тарнавський, різник; 3) Віктор Височинський, посланик; 4) Анарій Ших, різник.

Округа 66 (Станіславів): 1) Мих. Сайоніцький, відпедиректор МКОС; 2) д-р Іван Волянський, адвокат; 3) Андрия Явобович, землевласник; 4) Степаніа Чарова, урядовиця.

Округа 65 (Чортків): 1) Іван Павловський, віцепрезидент міста; 2) д-р Степан Баран, адвокат; 3) Володислав Студзінський, різник; 4) Ігнат Жаровський, війт.

Округа 75 (Дрогобич): інж. Вишинський, директор „Маалопольскі“; 2) д-р Степан Витвинський, адвокат; 3) Матвій Будзилік, війт у Коношках Семетнівських; 4) Юліан Пузьник, урядовець.

Округа 68 (Калуш): 1) д-р Матрас; 2) Зіновій Пеланський, кооператор; 3) д-р Дереш, адвокат.

Округа 74 (Перемишль): 1) Роман Остапенський, різник; 2) м-р Степан Ярема Навроцький; 3) Ірина Зацькова, представниця Союзу Громадської Праці Жінок; 4) Бронислав Ковальський, член Зайоністської Лігії.

Округа 64 (Бучач): 1) Сова Йосиф, різник; 2) Целевий Володимир; 3) Гончовський Талей, освітній інструктор; 4) д-р Роман Салозер, адвокат.

Округа 63 (Бережани): 1) д-р Сталь Завісала, журналіст; 2) Дмитро Великанович, учитель; 3) Леоніда Йосиф; 4) Сікоря Антія, різник.

Округа 69 (Стрий): 1) Кишинот Вілгелм, землевласник; 2) д-р Павло Лисак, адвокат; 3) Богуславський Станіслав, б. військовий; 4) Токкар Іван, різник.

Округа 67 (Коломия): 1) Самойла Йосиф, президент м. Коломиї; 2) д-р Гриць Гамань, адвокат; 3) Васілевський Карло, гімн. учитель; 4) інж. Пшибіславський Володислав, різник.

Округа 77 (Сянік): 1) Чадек Жигмонт, полярник; 2) Чарнек Мартин, суддя; 3) Збероський Антія, вертач; 4) Стажевський Станіслав, журналіст.

Український кандидат Олександр Гавишовський переїжд.

ХТО КАНДИДУЄ НА ВОЛИНІ?

На Волині устійнено такі кандидатури: в луцькій окрузі — С. Тимошенко, в комарській — агр. Онуфрійчук, в сарненській — Огородників, у ріпеській — М. Бура.

ГЕН. ТОКАЖЕВСЬКИЙ І П. ВОЙЦЕХОВСЬКИЙ КАНДИДУЮТЬ У ЛЬВОВІ.

У львівській виборчій окрузі ч. 70 устійнили такі кандидатури: 1) Семкович Олександр, 2) Яворський Франц, урядовець; 3) Зомерштейн Еміль, адвокат; 4) Малець Казимир.

В окрузі 71 (Львів) устійнено такі кандидатури: 1) д-р Островський, президент Львова; 2) б. посол Войцеховський; 3) радий Піфру; 4) ген Карашевич-Токкаржевський.

КАНДИДАТУРУ ГЕН. ТОКАРЖЕВСЬКОГО ВИДВИГНУЛИ БЕЗ ЙОГО ВІДОМА.

Покликуючись на достовірне джерело, вірніа преса повідомляє, що кандидатуру ген. Токаржевського на посаду аголошено без його відома і згоди. Ген. Токаржевський вчора (в четвер) зі закордону і щойно він відіслав про свою кандидатуру.

„Сігнали“ перестануть виходити!

Варшава, 12. жовтня.

Небаком перестануть виходити — як кажуть у Варшаві — львівські „Сигнали“, найважливіший сучасний ліво-демократичний польський часопис літератури, політики і суспільної думки. Одною з причин припинення того видання є — як кажуть — неспроможність після славного інциденту, коли то зарплатили дуже лівий публіцист виступав у „Сигналі“ з проти-українською статтею, зневажачи навіть пам'ять Симона Петлюри. У наслідок цього польських правіших співробітників „Сигналів“ уважало за відповідне задратити на тісній співпраці з тим органом, що міг сильно під жидівський вплив.

ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У РИМІ ІНТЕРВ'ЮЄ У СПРАВІ ЧЕХСЬКО-МАДЯРСЬКОГО КОРДОНУ.

Польська преса довідається з Риму, що амб. Венжана-Дугошевський відбув з міс. Чехом дошу розмову на тему реалізації чехословенського кордону.

СПРАВА РЕМІЛІТАРИЗАЦІЇ АЛІАНДСЬКИХ ОСТРОВІВ.

27. ц. м. збирається на аліандські острови парламент Аліандських островів, щоб вирішити зміну 27. статті закону про аквізиторію островів. На основі цієї зміни кожний Аліандський острів буде обов'язковим до військової служби.

НОВІ ПОШТОВІ МАРКИ У СЛОВАЧКІ

Автономічний уряд Словацької держ. у вчорні нові поштові марки з портретами Стефаніа.

МОБІЛІЗАЦІЯ ЖІНОК У РУМУНІ

У Румунії проголошено декрет про мобілізацію жінок на випадок війни. У зв'язку з тим до міністерства народної оборони надійшли прохання жінок, які бажали ужити своїх сил у війську як добровольці, але міністерство висловило, що тепер не потребує служби жінки.

ЛІКВІДАЦІЯ БРИТАНСЬКОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ В ПАЛЕСТИНІ.

Поза Єрусалимом, Гайфой, Яфой, Ашдодом і Газою закінчено всі державні установи, школи й амбулаторії; пошкоджені жидівські адміністрації доки не будуть ліквідовані.

МІНІСТР ХВАЛЬКОВСЬКИЙ У ГІТЛЕРА.

ПАТ повідомляє: Гітлер прийняв у питанні поведінки міністра Хвальковського у Берхтесгадені.

У розмові брав участь також мін. Рібентроп.

ДИМІСІЯ МІНІСТРА І ВІЦЕМІНІСТРА ВІСЬКОВИХ СПРАВ У РУМУНІЇ.

З Бухарешту повідомляють, що міністр війни уступив разом з віцеміністром. Причина димісії невідома.

По широкому світі.

Болгарська поліція притримала під час обшуку в Софії коло 3.000 осіб; 2.000 з них несли звинувачення.

Польський амбасадор у Лондоні звернувся до брит. уряду зі запитом про його становище до справи Палестини, підкреслюючи, що польська суспільність боїться, чи не прийматиме єврейської еміграції до цієї країни.

Перед американським федеративним судом у Нью-Йорку стало четверо німців під звинуваченням шпигування.

НОВИНКИ.

— Не прогайте нагоди! Треба зараз рішитися замовити у Видавництва „Діло“, Львів, Ринок

№ 10 найкращий цюгорічний календар-альманах „КРИНИЦЯ“ на 1939 рік. Купити його в напевне будете задоволені його пребагатим змістом, великою інформативною частиною та мистецькою оформленнюм Святослава Гордицького.

Найважливіше те, що замість дотеперішнього звичайного календарію має цюгорічний „Криниця“ мисливий тиждень КALENDAR-TERMINAR, такий кончений в праці кожного інтелігента. А найважливіше так те, що ціна за цюгорічний „Криницю“ не змінена, мимомовних коштів —

юго 1.50 золотих. Тому кожний повинен якнайшоріше замовити „Криницю“ в нашій книжковій або купити його у найближчій українській книгарні чи у продавця часописів.

— Популярну Історію Українського Мистецтва Гр. Смольського на локсусовому папері продає книжарня Н. Т. Ш. по ціні 1.50 зол.

— З книжкових шкірок футро — поручає книжарня у нас тільки Юлія Глушеский — по ціні 1928 — Львів, па. Капітульна 3. І. па. телефон 254-46.

— Українські явищі із закордонних радіо — на слухайте тільки на радіоприймачах „Е-ком“, Львів, вул. Сикстуська ч. 29, па. 203-30.

— Звертаємо увагу, що фарби, лakerи, покоси, косметики та предмети для домашнього господарства закупите у кооперативі „Фарбо-коп“ — Львів, при вулиці Собеського ч. 7. Біч-коп Марійської і Галицької (Вівіська знімає заочною рукою).

— З причин від Комітету незалежних рідно-польських вівіччя в дні 15. жовтня не відбудуться. Вони відбудуться в пізніші, ще неозначені роки. Хто закупив уже бізети вступу, нехай засвоє задержити їх до пізнішого речиння.

— Союз Українок не реактивовані. Від п. Мі-мис Рудницької дістаємо письмо, в якому вона пише про реактивування Союзу Українок є абсолютно неправдиві, бо до цього часу, себто до 14 днів 14. жовтня п. р., ніякого рішення мі-мистерства про реактивацію С. У. 18 не доручено.

— „Світ Українок“. Вже появилосі і є в роз-мислах у львівських книгарнях і число нового місячного популярного часопису „Світ Україн-ка“, що буде появлятися 15. кожного місяця.

Перше число приносить, окрім вступної статті про Дружину Книжки Ольги, багато легко напи-саних і цікавих статей на громадського, гігіє-ничного і господарського теми, новини з жіночого сві-ту, а також світових подій. Ціна числа 35 сот. Пе-редплата до кінця року 1.— зол. Адреса редакції: адміністрації: Львів, вул. Сикстуська ч. 46.

— Загальні збори кружка „Р. Ш.“ ім. чл. у Львові на Личакові відбудуться 16. жовтня о 6. полов., а на випадок несприятливості в статуті членів в год. 6 п.п. збори будуть по-рядком нарад.

— Близько містечко розбіє свої намети і стани в Дніщині Ярмарку в неділю 16. жовтня п. р. у селі Народного Дому при вул. Рутви-цької. Того „Українська Захоронка“ запрошує всіх членів всі мами з малими і старшими дітьми. Бо їх вже багато мних несподіванок,

ІДГУКИ ДНЯ.

Клімат Закарпаття.

(Аполітичний фейлетон.)

Закарпаття — як сама назва вказує лежить за Карпатами. Назва добра, але тільки для тих, що живуть від нього на схід. Для самих закарпатців справа представляється зовсім навпаки: Закарпаття для них Передкарпаття.

Завдяки передпотопоному припадкові, що Карпати заслонили його від півночі, могло по-зволити собі на дуже приємний клімат. Зими там теплі, літа гарячі, весні і осени погідні. Треба признати малярам, що ніколи за час свого панування не старалися спити теплий подих своїх пушт, навіть тоді, коли Закарпаття перейшло під чеську руку. Щоправда клімат залежав ще в більшій мірі від Адрієйського моря, але все таки мусів переходити через два кордони.

Від півночі, як уже було вище сказано, хоронять Закарпаття Карпати і тому кожний хо-лодний подув мусить добре ставати дуба, щоб перескочити високу забору. Через те його роз-гін сильно спиноється, а енергія помітно витра-чується. Тій обставині треба приписати факт, що на Закарпатті заховалися архархаїчні зраки фаворів і фавнів, яких зі свічкою не знайти вже по цім боці гір.

Літо на Закарпатті гаряче, переважно погід-не, а температура доходить до 50° С. в тіні. Рід-

ко коли повіє вітерець, а як і повіє то несе роз-печене повітря, яке нікого не холодитиме. Тоді кар-патські бори стають виїрнішим прибіжником для всіх божих сотворінь від конашки почавши, що шукають там холоду. Не шукає холоду, тільки кукурудза, а в першу чергу сніжки та виноград. Вони на пекучім сонці знаменито дозрівають і ще нині, після дванадцяти літ, будуть у мені багато гастрономічних спомінів: печена кукурудза, по-вила і вино. Ясно що при цій зявляється і дуже смачна переросла соломика, бо де є кукурудза там годівля свиней стоїть на мистецькому рівні.

Зима на Закарпатті надзвичайно лагідна. Сніг паде, але соромливо, а мороз тисне, але м-досердно. Сант сажають більше до декорації го-сподарства, а про загати чувають тільки ті, які не замкнули своїх домів Карпатами. Все таки ко-жуха там багато, бо люди носять їх у спеку як охорону перед сонцем.

Весна приходить там по зими, як зрештєю всюди на світі, бо такий вже закон природи і на те ніхто не порадить хочби видавав не знати які заборони. Весна починається швидко, але насту-пає помало, непомітно, немов отягаючись. Та вже як приїде — тоді нема холодних наворотів зими як от у нас, а з дня на день іде до ліпшо-го, до кращого тепла, до сонця.

Осінь... Може про осінь я міг би не писати? Це така химерна пора року і загалом, що може ліпше буде, коли скажу: є там і осінь. Напевно є. Саво даю, що є!...

Галактіон Чіпка.

рідости, а перш за все справжнє кіно, що ви-світлюватиме що години дотепні і веселі при-геди звірят. Ярмарок відкритий від год. 12. вилудне до 7. вечором.

— Не доручується українських часописів. З Волині, Холмщини, Полісся і Підляшя при-ходять до нас листи і навіть самі передплатни-ки особисто з жалобами, що їм не доручується взагалі в останньому часі українських часописів. Наші видавництва зверталися в цій справі до міністерства почт та телеграфів і до дирек-ції почт у Львові, але, як досі, без ніякого успі-ху. Тому передплатники повинні вносити по-стіно реклямації до почтових урядів і жалоби до міністерства почт та телеграфів у Варшаві, як теж повідомляти про це свої видавництва.

— Проф. Володимир Зубрицький вийшов на волю. Як довідуємося, управитель української бурси при вул. Хшановської проф. Володимир Зубрицький, якого арештувала поліція по на-паді польських демонстрантів у середу 12. ц. м. на згадану бурсу, вийшов уже на волю.

— Ліга охорони звірят звертається з горя-чим покликком до мешканців стріжких вулиць: спровадуйте паливо самоходами! не дозво-ляйте перетягувати і мучити коні. Якщо під-приємці і візники не шанують закону про охор-ну тварин, повідомляйте про це подаючи факти, дати і свідків до влади або за посеред-ництвом Л. О. З., вул. Зибликевича ба від год. 18-ої до 20-ої.

— Львівська хроніка. При вул. Казимира Ве-ликого самохід зударився з трамваєм ч. 8. Са-мохід і трамвай ушкоджені. — З бюро креди-тової кооперативи при вул. Коперника ч. 11 злодії вкрали машину до писання вартості 400 зол., а з бюро „Метро Маєр“ машину до пи-сання вартості 600 зол. — 28-літня Сабіна Штайн (вул. Воїнів 8) відібрала собі життя.

— „Гвізда Польскі“ згоріла. У Хохоловській Долині в Татрах підготовлялися поляки до стратосферного лету в північню 14. ц. м. В останній хвилині команда відклікала старт ба-льйону до стратосфери з огляду на сильні вітри. При опорожнюванні стратосферичного балйону з водня діяло до несподіваного вибуху газу. Пожежа знищила горішню частину балйону. Загадуються, що пожежа повстала від іскри, що могла повстати при терті стінок повілоки внаслідок сильного вітру. Випадку з людьми не було. Тому лет балйону „Гвізда Польскі“ імо-вірно взагалі не відбудеться цієї осени, бо по-волока вимагає основної направи.

— Трагічна смерть підчас вівіччя. В костелі з Новому Санчі підчас вівіччя пожежівни апа-ла на землю якась старша жінка. Її винесли з ко-стела, але поміч була безуспішна і лікар ствер-див уже смерть. Виявилосі, що трагічно помер-ла мати молоді К. Токарчик на удар серця від сильного схвилювання.

— Вертаються з полону. До Задоріжжя на Ви-денщині вернувся Вікентій Шаткевич, який 1914 р. з мобілізацією вступив до російської армії. Шаткевич появив у німецький полон, звідки утік до Франції, опісля до большевиків на Сибір. Тут

примістили його в концентраційному таборі, звідки він утік через Естонію до дому.

— Шасанава країна це Латвія. Скількись зло-чинів там змаліла, визині стало на 50% менше — тому міністерство справедливости рішило зліквідувати кілька визинів.

— Фабрику наркотиків героїні і кокаїни ви-крила грецька поліція в Афинах. Одночасно поліція арештувала чотири особи, які перепач-кували наркотики. У фабриці найшли найно-віше приладдя до фабрикації наркотиків. Полі-ція сконфіскувала велику кількість готових продуктів.

— Страшні бурі і пожежі. На побережі Го-лянній лютує страшна буря, що затопила бага-то рибальських човнів. — Над Капфердайськими островами (на захід від Африки) лютував силь-ний буревій від 29. вересня до 7. жовтня без пе-рестанку зі зливним дощем. Буревій зі зливним дощем знищив багато домів, господарських будинків і великі простори управних піл. Міс-цева влада звернулася до португальського у-ряду, щоб прийшов з більшою матеріальною допомогою. — Над східною частиною Естонії появилосі хмари густого, ілкого диму. Здога-дуються, що це горять ліси в СССР. — У Стейтах Онтаріо і Мінесота горять великі про-стори лісів. Дотепер згинуло 13 осіб. Кілька ти-сяч людей гасить пожежі в день і вночі.

— Єгипет сподіється престолонаслідника. В королівській палаті в Каїро підготовляють оди-крило палати для королеви Фаріди, яка споді-ється потомка. Вже заангажовано нянюку з Го-рішнього Єгипту. Головним лікарем при коро-леві Фаріді буде д-р Кальзоларі, який на днях приїде з Італії.

— Страшні умовини праці у Соєтах. „Труд“ повідомляє, що в московським комбінаті робіт-ники працюють поза звичайні години праці; шофери не мають дня відпочинку, в робітнях нема вентиляції та у відділі машини нема охоронних уладжень.

— Велитеський звін у честь полягних. У Вероні відбулося посвячення велитеського лавона, присвяченого всім полягним підчас сві-тової війни. 18 держав, які брали участь у сві-товій війні, надіслали золоті презмети, монети і медалі, з яких витоплено велитеський звін.

— Поголози Голяндії, надперу ки. Юлія, престо-лонаслідник Голяндії, залучує рішуче голанд-ська преса. Вона признає лише, що ки. Юлія за-недужала важко на грилу підчас ювілейних торжеств у честь своєї матері королеви Віль-гельміни, але вже видужала. Однак лікарі по-радили ки. Юлії, щоб оминала репрезентацій-них приймать. Тому ки. Юлія вийшла до своєї палати на село, де є прохажується навіть по парку. Ки. Юлія вдержує постійно телефоні-чний контакт з управою Червоного Хреста Го-ляндії, де є головною і поладує всі актуальні справи тієї установи, що у часі міжнародного напруження розвинула дуже енергію діяль-ності.

— Розладня в травліні. Спеціалісти світової слави стверджують, що травліні мисла діяння пророків гір-кої жоді „Францішка Йосифа“

Наче „лебединою пісню“ Покаяника була його припинність на ювілейному святі у 30-ліття вояцької гімназії, що відбулося в дні 4, 5, червня ц. р. Зібраве на академії громадсько-Ювояціанини, в перші мілі селянство, принаило

Чи знаєте Ви, скільки є неписьмених у Вашій громаді? Чи Ви особисто причинилися до того, щоб вони стали письменні та сідлоці? В допомогу стане Вам книжечка-буквар із читанкою „ДО СОНЯ“, що її видала „Пресаїта“ в ціні 50 сот. за примірник. Придайте собі її якнайшвидше! **УЧІТЬ НЕПИСЬМЕННИХ!**

БЕРЕЖАНИ

PAGES

[illegible]

В друкарні Вид. Спілки Длао^т. Дьай, Рун